

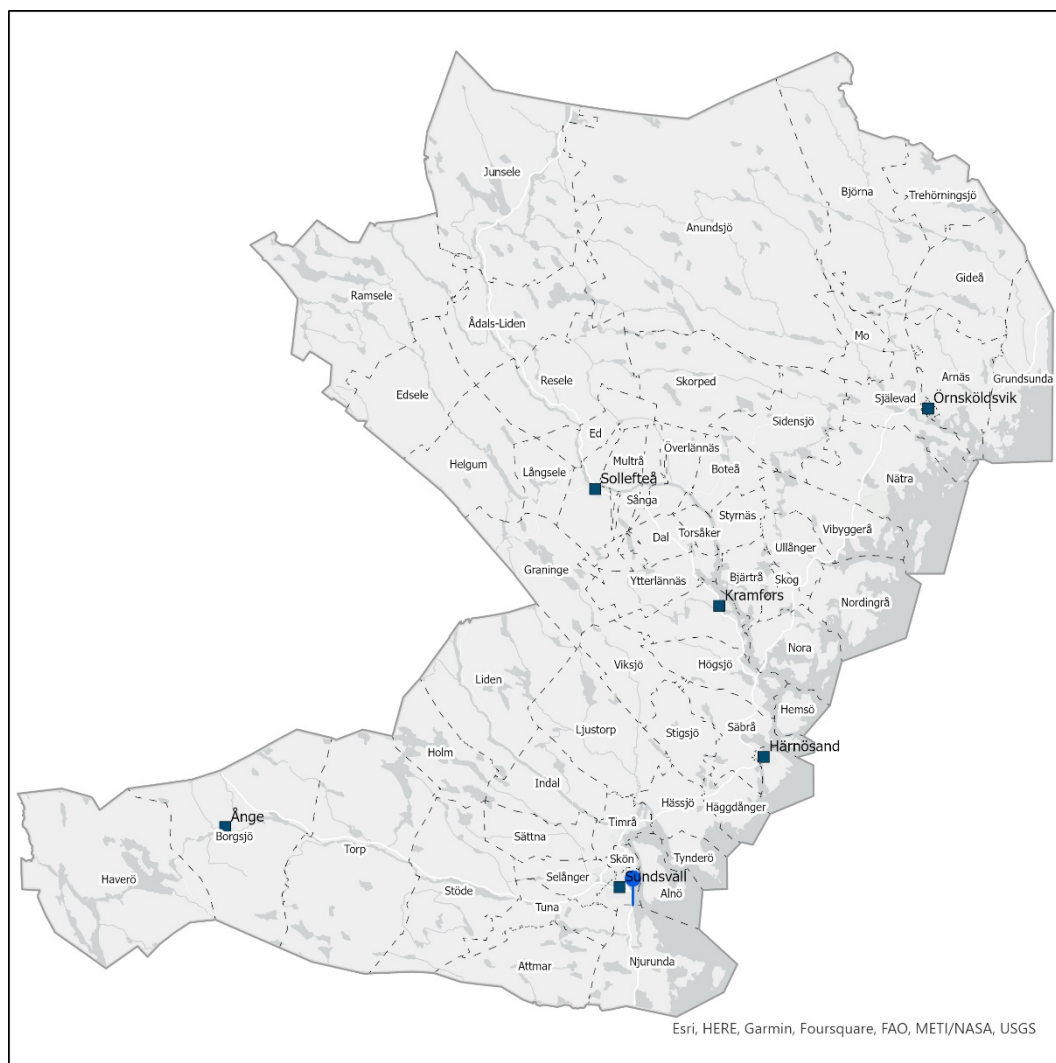
VÄSTERNORRLANDS MUSEUM

Arkeologisk utredning steg 2 inför dubbelspår sträckan Dingersjö- Kubikenborg Sundsvalls kommun

Fastigheter: Skönsmon 1:110, 2:65, Stockvik 5:1, Dingersjö 2:82
Njurunda socken, Sundsvalls kommun, Medelpad, Västernorrlands län

Rapport 2023:6
Maria Lindeberg, Anton Uvelius

Arkeologisk utredning steg 2 inför dubbelspår Dingersjö-Kubikenborg Sundsvalls kommun

Rapport nr 2023:6 Västernorrlands museum
Framsidesbild: Arbetsbild, område 1

Västernorrlands museum
Murbergsvägen 31
871 50 Härnösand
www.vnmuseum.se

ISSN 2000-0111

© 2023 Västernorrlands museum, Härnösand.
Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY

Kartor: Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, I2018/00090
Maps throughout this report were created using ArcGIS® software by Esri. ArcGIS® and ArcMap™ are the intellectual property of Esri and are used herein under license. Copyright © Esri. All rights reserved. For more information about Esri® software, please visit www.esri.com.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund	5
Syfte	5
Metod.....	5
Områdesbeskrivning.....	6
Tidigare undersökningar	7
Redovisning av arbetet.....	8
Område 1	9
Område 2	13
Område 3	15
Område 4	18
Tolkning och diskussion	22
Tekniska och administrativa uppgifter	23
Arkivhandlingar.....	23
Referenser	24
Bilaga 1. Anläggningstabell	25
Bilaga 2. Fotolista och kontaktkarta.....	28

Sammanfattning

Hösten 2022 utförde Västernorrlands museum en steg 2-utredning på delar av sträckan inför Trafikverkets planerade byggnation av dubbelspår mellan Dingersjö och Kubikenborg. Utredningen omfattade fyra delområden: Kumo vid Kubikenborg, sydväst om Fläsian och två delområden i Stockvik. De två nordligaste utredningsområdena ligger nära sedan tidigare kända fornlämningar bestående av rösen och stensättningar. Gravarna har när de anlades varit kustbundna. De två utredningsområdena i Stockvik låg i anslutning till en forntida mindre vik.

Grävmaskin användes för att ta upp sökschakt inom utredningsområdena. Sammanlagt togs 30 schakt upp. Inga fornlämningar eller fynd av förhistorisk karaktär påträffades.

Bakgrund

Med anledning av att Trafikverket planerar att anlägga dubbelspår på sträckan Dingersjö – Kubikenborg har Västernorrlands museum genomfört en steg 2-utredning enligt Länsstyrelsens beslut (dnr 431-828-2022). Sträckan utgör första delen av dubbelspår mellan Gävle – Sundsvall. Tidigare kända fornlämningar i anslutning till den planerade järnvägen består främst av gravrösen, stensättningar samt i söder gravhögar. Västernorrlands museum utförde i juni 2021 en steg 1-utredning längs sträckan (Uvelius 2021).

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om fornlämningar kommer att beröras av det planerade arbetsföretaget samt att preliminärt avgränsa nyupptäckta fornlämningar inom utredningsområdena.

Resultatet ska kunna användas vid Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder. Resultaten ska också kunna användas som underlag i företagarens planering.

Utredningens målgrupper är främst Länsstyrelsen och Trafikverket. Resultaten kan även komma att användas av undersökare när en undersökningsplan för en arkeologisk förundersökning eller undersökning ska upprättas.

Metod

Utredningen utfördes med hjälp av grävmaskin för att ta upp sökschakt inom de fyra utredningsområdena. Placeringen av schakten valdes utifrån topografi och markförhållanden. Schakten grävdes skiktvis och ytorna avsöktes med metalldetektor. Schakten rensades efter behov med skärlev, skyfflar och fyllhammare, beskrevs, dokumenterades och mättes in med RTK-GPS.

Områdesbeskrivning

Utredningsområdena för denna steg 2 ligger söder om Sundsvall mellan Kubikenborg i norr och Stockvik i söder. Områdena är alla belägna i skogsmark exponerade österut mot kusten och Sundsvallsfjärden. Område 1–3 ligger öster om E4 och område 4 väster om E4.

Topografi och jordarter längs kuststräckan söder om Sundsvall domineras av berg och ibland renspolad hållmark, mer eller mindre blockig morän samt inslag av postglacial sand/grus. Landskapet har formats av landhöjning och strandlinjeförskjutning.

Tidigare kända fornlämningar i anslutning till vägområdet består främst av gravrösen, stensättningar samt gravhögar längst i söder. Lämningarna ligger 15–25 meter över havet.

Kustremsan mellan Sundsvall och Njurunda är över lag ganska exploaterad med bebyggelse, vägar, järnväg och industriområden. Sentida bebyggelse har funnits inom område 1, 3 och 4.

Fig. 1. Översikt på ortofoto, utredningsområde 1–4 och närliggande fornlämningar.

Tidigare undersökningar

Tidigare utredningar och undersökningar inom området har främst berört den södra och norra delen av den planerade sträckningen för järnvägen.

1996 gjorde Länsmuseum Västernorrland en kulturhistorisk utredning inför ny sträckning av E4 (George 1996). Under utredningen dokumenterades ett antal kolbottnar samt sentida husgrunder längs sträckan mellan Svartvik och Bredsand. 2009–2010 utförde Länsmuseum en särskild utredning längs nybyggandet av E4 (George 2010). Utredningen visade ett par lämningar kring Fläsian, specifikt en fornlämningsliknande stenkongregation (Sundsvall 79:1) och en historisk husgrund (Njurunda 527:1).

Under en förundersökning 2011 gjord av Angaria konstaterades att lämningar från utredningen 2010 gjord av Länsmuseum Västernorrland inte var fornlämningar. I övrigt undersöktes utbredningen av gravarna Sundsvall 12:1–2 och 20:1–3 (Lindqvist 2011). Dessa fem gravar undersöktes och grävdes bort 2012 under en slutundersökning utförd av Arkeologisentrum (Berglund & Wennstedt Edvinger 2014).

2004 gjorde Kulturmiljövårdarna i Härnösand och Stigfinnaren arkeologi och kulturhistorisk Consulting en utredning i södra delen inför Ostkustbanan. Under kart- och arkivstudier upptäckte man sex högar som legat längs kusten i södra delen av utredningsområdet. Längs dessa lade man två schakt där det påträffades 15 förhistoriska och/eller medeltida anläggningar. Av de 15 anläggningarna hade 12 tydliga spår efter sot och kol. Arkeologerna tolkade det som att gravfältet hade bortodlats och eventuella stenkonstruktioner som funnits torde ha plockats bort. Anläggningarna bedömdes som indikationer på gravfält men även boplagsaktiviteter (Forsberg & Hovanta 2005). 2013–2015 återvände Stigfinnaren och utförde ännu en utredning med provschakt samt en georadarundersökning över de överplöjda gravarna. Vid detta tillfälle framkom ytterligare sju anläggningar. Två anläggningar daterades, en till 400-talet och den andra till 1600–1700-talet (Hovanta & Groop 2015).

Längre norrut kring RAÄ Njurunda 114 har funnits flera mindre rösen som tagits bort efter grustäktverksamhet. Njurunda 115:1 grävdes bort under bygget av den nya landsvägen 1889 utan arkeologisk närvaro. I högen fanns en bronskittel, brända ben, kol och ett lerkärl (Löfgren 1922:69). Storhögen (Njurunda 114:2) undersöktes av Arvid Engqvist 1916, även här påträffades en kittel, denna gång fylld med provinsialromerskt glas, brända ben, pilspetsar av ben, lerkärl och björnklor. Kring dessa högar utfördes en särskild utredning för att fastställa om något från de utgrävda högarna fanns kvar (Hovanta & Groop 2015). Resultatet från Stigfinnaren visade att området blivit oerhört omrört i samband med de flera väg- och järnvägsarbeten som skett. Fem schakt grävdes som visade att det i vissa delar fanns orörd mark, men att den huvudsakliga delen var omrörd.

2016 utförde Arkeologikonsult en förundersökning av området (Lindeberg 2016). Vid förundersökningen togs schakt upp vid de sex gravarna längs älven, dock menade Arkeologikonsult att det inte rörde sig om gravar. Även de daterade ett par anläggningar vilka visade på 400-, 1000- och 1200-tal. Dock menade de att dateringarna från 400-talet härrör från material som tillförts platsen på andra sätt, då ytan bör ha legat under vatten vid denna period. En slutundersökning av länsmuseum Västernorrland 2017 konstaterade att det faktiskt var gravar och utifrån ¹⁴C-dateringar antas gravfältet härröra från vikingatid (Lindeberg 2018).

Redovisning av arbetet

I förfrågan om utredning ingick ursprungligen fem delområden, men ett uteslöts senare av Trafikverket då det var oklart om området skulle nyttjas. Område 1 minskades också i yta.

Delar av samtliga utredningsområden behövde röjas eller avverkas inför utredningen för att vara framkomliga med maskin.

Utredningen av de fyra delområdena utfördes hösten 2022. Grävmaskin användes för att ta upp sökschakt och metalldetektor användes i samband med schaktningen. Schakten rensades med fyllhammare eller skärslev vid behov. Antal schakt och spridningen av dem avgjordes i fält utifrån terräng- och markförhållanden.

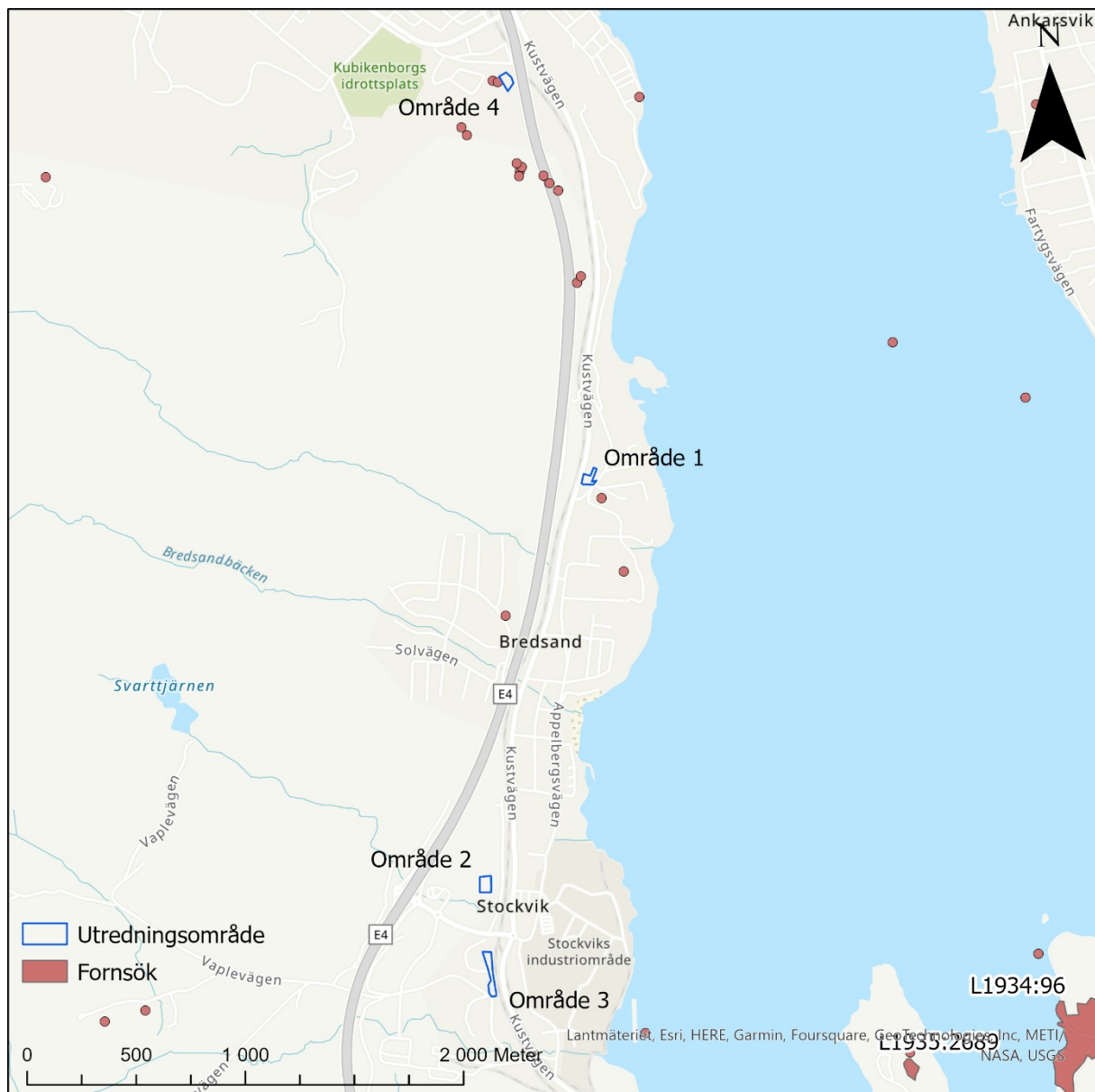

Fig. 2. Översiktskarta med de fyra delområden som ingick i utredningen steg 2.

Område 1

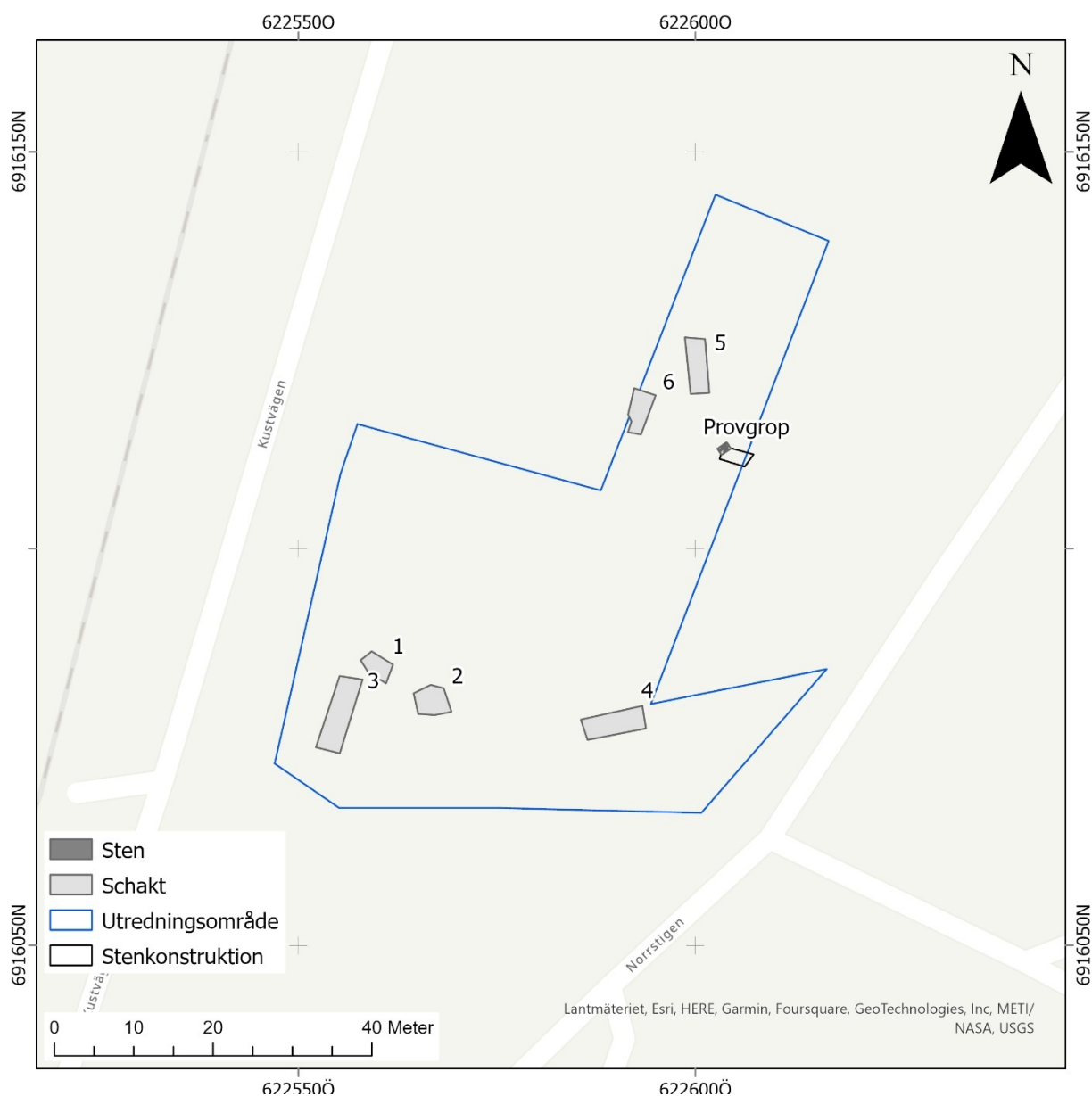

Fig. 3. Schaktplan område 1.

Område 1 (=del av område 6 vid steg 1) består av ett mindre skogsparti (blandskog) sydväst om campingen vid Fläsian. Norr och öster om utredningsområdet finns bostadsområden och i väster går Kustvägen (gamla E4) och järnvägen. Jordarten är morän/grus och i mellersta delen finns stora block. I sydvästra delen sand. Cirka 65 meter sydost om utredningsområdet finns en stensättning (L1935:6486).

Direkt nordväst om område 1 och mot vägen, finns en byggnad utmärkt på den ekonomiska kartan från år 1967 och tydliga rester av byggnaden är fortfarande synliga ovan mark. Vid etapp 1-utredningen noterades en närmast rektangulär stenkonstruktion, 3,8 x 1,8 m stor och med stenar lagda i flera varv. Anläggningen var något högre i söder med en försänkning med rak kant mot mitten. En provgrop ca 1 m² stor gjordes i anläggningens västra hörn och de stenar som behövde plockas bort mättes in. I botten (ca 0,45 m dj) påträffades betongbitar och

tegel och det kunde därmed konstateras att anläggningen var sentida och troligen hör samman med det hus som funnits intill. Vad den haft för funktion är däremot oklart. Det ser också ut att ha gått en mindre väg förbi anläggningen.

Inom utredningsområdet togs 6 schakt upp med en sammanlagd yta av 104 m².

Schakt 1 och 2 hade blockig botten, i schakt 1 fanns fin sand mellan blocken. I schakt 3 fanns också stenblock i botten, men glesare än i schakt 1–2, och i övrigt sand (fig. 6). Den västra delen av utredningsområdet har troligen också påverkats en del av vägen (gamla E4).

Schakt 4 togs upp i områdets östra del, inom en plan yta vid en uppbyggd kant av stenblock (fig. 4). På flygfoto från 1960 kan ses att det funnits en äldre väg där, vilket kunde bekräftas i schaktet som bestod av gråbrunt påfört grus med inslag av silt/lera.

Schakt 5 och 6 togs upp i områdets norra del, i anslutning till stenkonstruktionen. I schakten fanns mörkbrun grusig morän med inslag av större stenar (fig. 8.).

De fynd som påträffades i schakten var sentida och utgjordes av diverse järnskrot, keramik och flintgods. Inga anläggningar hittades.

Fig. 4. Stenkonstruktionen i östra delen av området. Foto från nordväst, Norrstigen i bakgrunden.

Fig. 5. Provgropen i stenkonstruktionen, med uppbyggda lager sten. Foto från väster.

Fig. 6. Schakt 3, öster om gamla E4. Foto från norr.

Fig. 7. Den uppbyggda vägkanten söder om schakt 4. Foto från söder.

Fig. 8. Schakt 5. Foto från söder.

Område 2

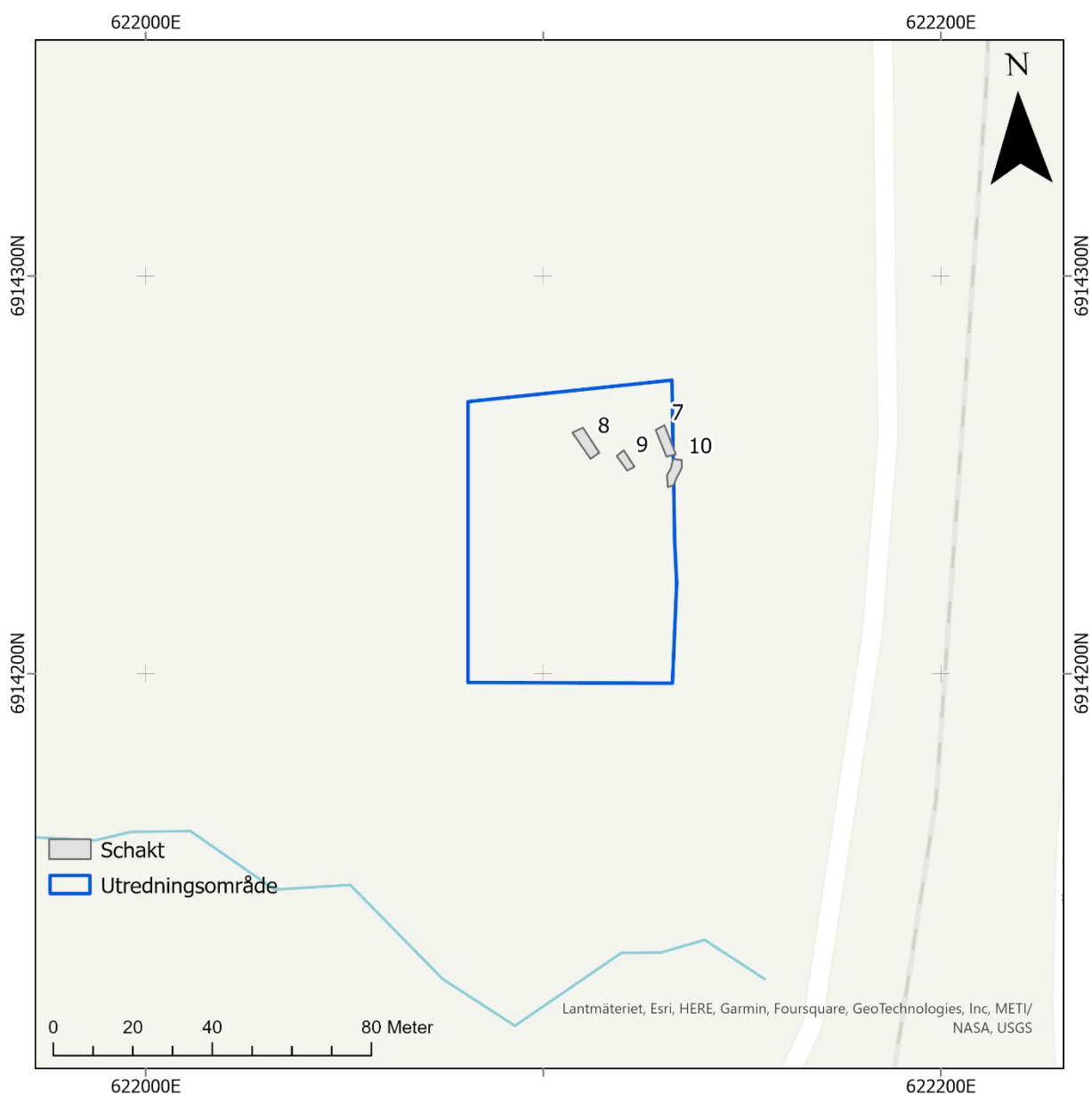

Fig. 9. Schaktplan område 2.

Område 2 (=del av område 8 vid etapp 1) består av ett flackt blockigt skogsområde mellan järnvägen i öster och nya E4 med nybyggda OKQ8 i väster. I söder finns en kalkkälla och en bäck och delar av området var mycket blött och sankt. Vid steg 1-utredningen som gjordes på våren var det inte blött. Jordarten är morän. Inom området finns även täta samlingar av stora block. En planare stenfri mindre yta i områdets nordöstra del var aktuell för sökschakt.

Inom området togs 4 schakt upp med en sammanlagd yta av ca 70 m². Samtliga schakt bestod av svartbrun morän. En spik, sentida, påträffades i schakt 7.

Fig. 10 (ovan). Område 2, översikt. Foto från öster.

Fig. 11 (vänster). Schakt 10. Foto från nordöst.

Område 3

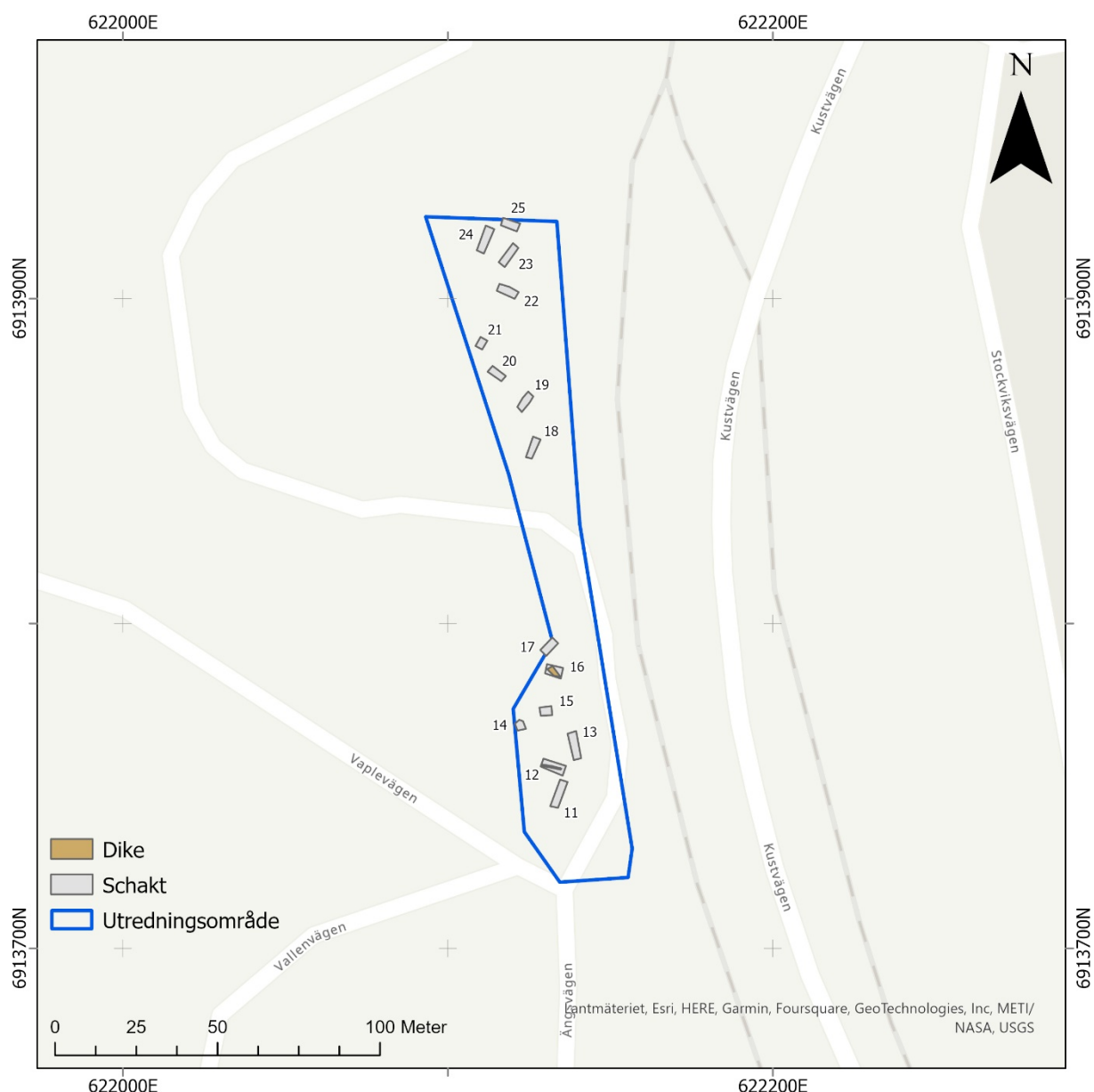

Fig. 12. Schaktplan område 3.

Område 3 (= del av område 10 vid steg 1) består av ett mindre område med lövskog och sandig mark väster om gamla E4 och järnvägen. Direkt norr om området finns en grusplan/vändplan. Den norra delen av området består av blandskog och var något högre beläget än den södra delen. Jordarten är i den norra delen morän, där finns också en del stenblock och i söder är jordarten postglacial sand.

Bebyggelse har funnits väster om och inom den södra och mellersta delen av området (fig. 13). Flera rester av byggnader, både husgrunder (betong) och jordkällare, var synliga ovan mark. Delar av området hade tidigare avverkats och det mesta av riset låg kvar och gjorde det bitvis svårframkomligt.

På storskifteskartan över Dingersjö (Dingersjö 1787 X37-15:3) finns ett område markerat för Kvissle fäbodrar, vilket om kartöverlägget stämmer skulle vara precis i södra delen av

utredningsområdet och utanför utredningsområdet mot sydöst. Inga lämningar påträffades heller vid steg 1-utredningen och det troliga är att fäbodarna till stor del legat där järnväg och vägar går idag.

15 schakt togs upp inom område 3, med en sammanlagd yta av ca 230 m². Inga anläggningar eller fynd av förhistorisk karaktär påträffades.

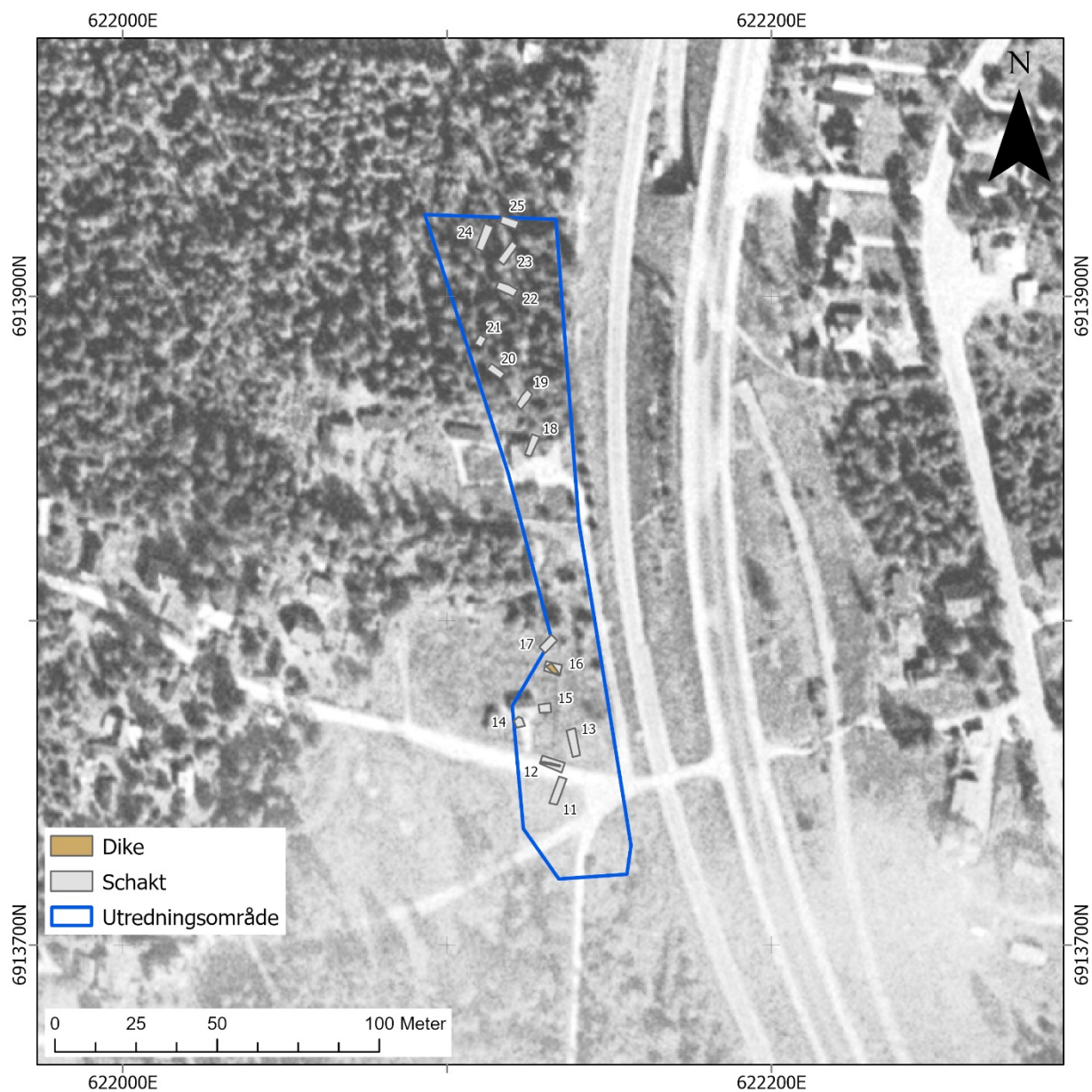

Fig. 13. Område 3 på ortofoto från 1958.

Fig. 14. Schakt 12. I de flesta schakt i södra och mellersta delen av utredningsområdet fanns störningar från diken, ledningar och sentida verksamheter. Foto från väster.

Fig. 15. Schakt 25 i områdets norra del, som var mera orörd. Foto från väster.

Område 4

Fig. 16. Schaktplan område 4.

Område 4 (=södra delen av område 1 vid steg 1) ligger i ett skogsområde på hållmark sluttande mot öster. Jordarten är berg och morän. Norr och väster om utredningsområdet finns bostadsområden, i öster går E4 och järnvägen och därefter finns ett industriområde närmast vattnet. I närområdet finns värn och rester efter militära lämningar. Genom utredningsområdets nordvästra del går en stig, flitigt använd av närboende. Området begränsas i söder av kraftledning, i norr av gångväg och i öster av vändplan.

Ca 25–50 m väster om utredningsområdet finns L1935:1455 och L1935:912 (Raä nr Sundsvall 19:2) som består av ett röse och en stensättning. Stensättningen kunde inte lokaliseras vid utredningstillfället. Inom 400 m mot söder och sydväst finns ytterligare fem rösen och en stensättning och 500 m sydost om utredningsområdet undersöktes tre rösen 2012 inför byggande av nya E4. Ungefär 1 km sydsydost om utredningsområdet låg det åtminstone lokalt

berömda Kumoröset, L1935:6429 (Raä Sundsvall 12:1) och en stensättning (L1935:6504) som även de undersöktes och togs bort 2012 inför byggandet av E4 (Berglund & Wennstedt Edvinger 2014).

5 schakt togs upp inom område 4, med en sammanlagd yta av ca 70 m². Då området utgjordes av hällmark var det begränsat var schakten kunde grävas. På några ställen fanns morän/grov sand under torven. Ett av schakten (nr 28) grävdes inte i botten då utslagen från metalldetektorn indikerade att det kunde finnas en omarkerad ledning i schaktet. I schaktets övre del fanns sentida skräp liknande föregående schakt, nr 27, som även visade spår efter brytning av sten. Dock sågs inga borrhål. Området var över lag påverkat av senare tids aktiviteter och bebyggelse och direkt norr om utredningsområdet har funnits ett hus som syns på flygfoton från 1975. Oklart när det revs.

Inga anläggningar av förhistorisk karaktär påträffades och de fynd som hittades var alla från modern tid och bestod av tegel, järnskrot, glas, flintgods, mineralflaska (tidigt 1900-tal).

Fig. 17. Schakt- och utredningsområdet på flygfoto.

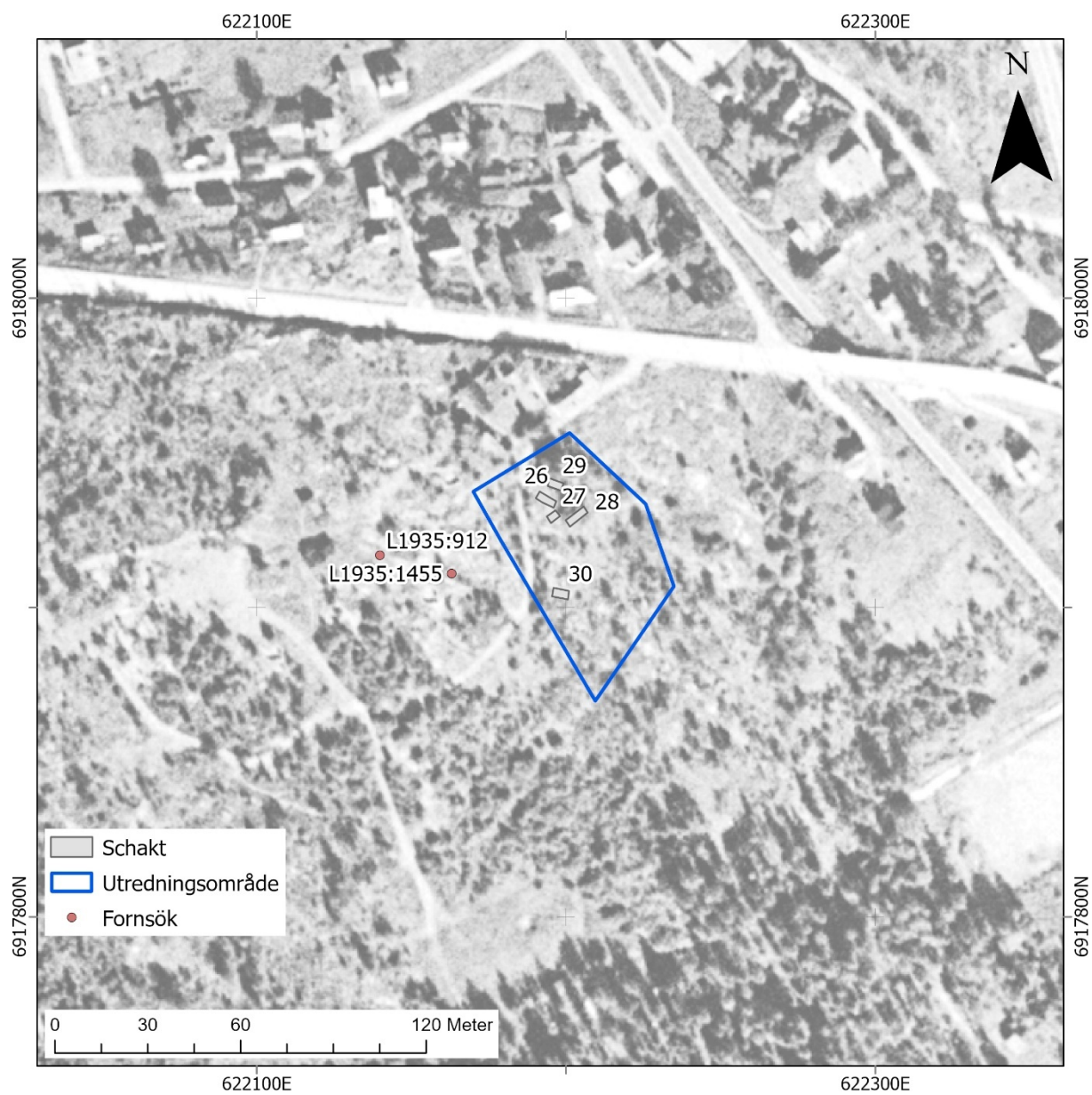

Fig. 18. Schakt- och utredningsområdet på ortofoto från 1958.

Fig. 19. Översiktsbild mellersta delen av utredningsområdet. Foto från sydöst.

Fig. 20. Översiktsbild vid stigen genom utredningsområdet. Foto från norr.

Fig. 21. Schakt 29. Foto från nordväst.

Tolkning och diskussion

De två nordligaste utredningsområdena ligger nära sedan tidigare kända fornlämningar bestående av rösen och stensättningar. Gravarna har när de anlades varit kustbundna och förmodligen väl synliga ut mot havet eller dåtidens färdvägar genom området. Boplatslämningar eller okända gravar var de lämningar som främst förväntades kunna påträffas.

De två utredningsområdena i Stockvik låg i anslutning till en forntida mindre vik, vilket kan ha varit ett bra läge för boplatser eller andra aktiviteter.

Inga okända fornlämningar eller fynd av förhistorisk karaktär påträffades i de schakt som togs upp och Västernorrlands museum rekommenderar därför inga ytterligare åtgärder inom utredningsområdena.

Tekniska och administrativa uppgifter

Västernorrlands museum dnr	2022/41
Länsstyrelsens dnr	431-828-2022
Uppdragsnummer i Fornsök	202300017
Län	Västernorrland
Landskap	Medelpad
Kommun	Sundsvall
Socken	Njurunda
Fastighet	Sundsvall Skönsmon 1:110, 2:65, Stockvik 5:1, Dingersjö 2:82
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Koordinater mittpunkt	
Område 4	6917 930 N, 62 22 00 Ö
Område 1	6916 090 N, 62 25 80 Ö
Område 2	6914 250 N, 62 21 20 Ö
Område 3	6913 830 N, 62 21 30 Ö
Höjd över havet	20–30 m.ö.h.
Fältarbetstid	11–14/10 2022
Fältpersonal	Maria Lindeberg, Anton Uvelius
Rapportsammanställning	Maria Lindeberg, Anton Uvelius
Kartering	RTK-GPS, programvara ArcGIS Pro

Dokumentationsmaterial i form av fotografier, mätfiler och beskrivningar förvaras på Västernorrlands museum.

Arkivhandlingar

Ärendet förvaras i arkivet på Västernorrlands museum.

I ärendet ingår förfrågan om undersökningsplan, undersökningsplan och kostnadsberäkning, beslut samt andra relevanta handlingar.

Referenser

Berglund, Joel & Wennstedt Edvinger, Britta, 2014. *Rösegravar på Kumo: arkeologisk undersökning av fornlämningarna Sundsvall 12:1–2 och 20:1–3, Skönsmon, Medelpad, Sundsvalls kommun, Västernorrlands län*. Rapport 2013:03. Arkeologiceentrum.

Forsberg, Lennart & Hovanta, Elise, 2005. *Arkeologisk utredning och kulturmiljöinventering inför byggande av mötesstationer längs Ostkustbanan mellan Gävle och Sundsvall*. Kulturmiljövårdarna i Härnösand AB och Stigfinnaren Arkeologi och Kulturhistoria Consulting.

George, Ola, 1996. *Kulturhistorisk utredning avseende sträckan Myre–Vindskärsudde inför planerad ny E4 inom Sundsvalls stad och Njurunda socknar, Medelpad*. Rapport 1996:8. Härnösand: Läns museet Västernorrland, kulturmiljövården.

George, Ola, 2010. *Särskild arkeologisk utredning inför nybyggnad av E4 söder om Sundsvall*. Rapport 2010:15. Härnösand: Murberget, Läns museet Västernorrland.

Hovanta, Elise & Groop, Niklas. 2015. *Njurunda – Kvissle. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2, 2013–2015 Njurunda socken i Medelpad*. Stigfinnaren Arkeologi och kulturhistoria AB.

Lindeberg, Marta, 2016. *Järnålderslämningar och bortodlade gravar i Dingersjö – Kvissle. Arkeologisk utredning och arkeologisk förundersökning*. Rapport 2016:3024. Arkeologikonsult.

Lindeberg, Maria, 2018. *Arkeologisk undersökning av det överodlade vikingatida gravfältet Raä 1268 i Kvissle, Njurunda socken*. Rapport 2018:4. Härnösand: Västernorrlands Museum.

Lindqvist, Anna-Karin, 2011. *Arkeologisk förundersökning längs sträckan Övre Bredsand - Skönsmon Raä 12:1–2, 20:1–3 och 79:1 i Sundsvall socken samt Raä 527 i Njurunda socken*. Rapport 12. Umeå: Angaria.

Uvelius, Anton, 2021. *Arkeologisk utredning etapp 1 inför anläggande av dubbelspår i Njurunda*. Rapport nr: 2021:11. Härnösand: Västernorrlands museum.

Bilaga 1. Anläggningstabell

Schakt	Lager	Bottenlager	Yta (m ²)	Djup (m)	område nr	Fynd	Övrigt
1	Torv 0,05–0,1 m, mycket rötter	Ljusbrun grovsand, 0,15–0,2	9	0,2–0,3	område 1		
2	Torv ca 0,2, mycket rötter	Stenblock	14	0,2	område 1		
3	Torv 0,05–0,1 m, mycket rötter. Därefter ljusbrun grovsand - ca 0,2–0,25 m.	Grövre sand/grus, rödbrun. Enstaka stenblock.	29	0,3–0,4	område 1		
4	Torv 0,05–0,1 m, mycket rötter. Därefter grus m inslag av lera -Ca 0,2. Gråbrun.	Stenblock	22	0,2	område 1	Flintgods, järn, keramik	Trolig tidigare väg
5	Torv 0,05–0,1 m. Därefter grus och större sten med sand/silt. Mörkbrun.		17	0,2	område 1		
6	Torv 0,05–0,1 m. Därefter grus och enstaka större stenar. Mer siltigt på dj 0,2–0,3m		13	0,3–0,4	område 1		
prov-grop	Ca 0,1–0,5 m stora stenar lagda i flera skikt. I botten mörk sand. Betongbitar påträffades mellan stenar samt i botten.	I botten mörk sand	1	0,4	område 1		Sentida stenkonstruktion, oklar funktion. Borttagna stenar inmätta i provgropen.
7	Torv ca 0,05–0,1 m, därefter svartbrun morän	Mörkbrun morän	19	0,2–0,4	område 2	1 järnspik	
8	Torv ca 0,05–0,1 m, därefter svartbrun morän	Mörkbrun morän	22	0,2	område 2		
9	Torv ca 0,05–0,1 m, därefter svartbrun morän	Mörkbrun morän	10	0,2	område 2		
10	Torv ca 0,05–0,1 m, därefter svartbrun morän	Mörkbrun n morän	16	0,2	område 2		
11	Torv ca 0,05–0,15. Ljusbrun sand ca 0,2–0,3. Mycket skräp i torven och rötter.	Ljusbrun sand	21	0,3–0,4	område 3		Kabel i N och grop i N, ca 0,5 m dj

12	Torv ca 0,05–0,15. Ljusbrun sand ca 0,2–0,3. Lika skräpigt.	Ljusbrun n sand	21	0,2–0,3	område 3		Dike i N-S riktning
13	Torv ca 0,05–0,15 därefter beige lager sand ca 0,15 m, svartbrun sand ca 0,15 m, i S halvan grus ca 0,05–0,07	Ljusbrun sand	22	0,3–0,4	område 3		Dike
14	Torv ca 0,05–0,15. Sand. Mindre byggnad varit intill. Omrört och mycket skräp.	Ljusbrun sand	9	0,1–0,25	område 3		
15	Torv ca 0,05–0,15. Sand. Mindre mörkfärgning i mitten med sentida skräp.	Ljusbrun sand	10	0,2–0,3	område 3		
16	Torv ca 0,1–0,15. Sand. Dike/ledning genom hela schaktet	Ljusbrun sand	16	0,2–0,3	område 3		Dike/ledning genom hela schaktet
17	Torv ca 0,05–0,15. Humus ca 0,2. Sand. Mycket skräp och omrört	Omrört	14	0,3	område 3		
18	Torv ca 0,05–0,15. humus/omrört, ca 0,2, ljusgrå sand ca 0,1–0,2. S delen mycket skräp, rör, rester från tomt. I N möjl. Fyllnadsmassor	Botten ljusgrå sand + färgning av rötter	15	0,1–0,4	område 3		
19	Torv ca 0,05–0,1. Humus och morän, mörkbrunt. Ca 0,05–0,2 m st stenar.	Morän och sand	14	0,2–0,3	område 3		
20	Torv ca 0,05–0,1. Humus och morän, mörkbrunt. Ca 0,05–0,2 m st stenar.	Morän och sand	12	0,2–0,3	område 3		
21	Torv ca 0,05–0,1. Humus och morän, mörkbrunt. Ca 0,05–0,2 m st stenar.	Morän och sand	8	0,3–0,4	område 3		
22	Torv ca 0,05–0,1. Humus och morän, mörkbrunt, sandigt. Ca 0,05–0,2 m st stenar.	Morän och sand	16	0,3–0,4	område 3		
23	Torv ca 0,05–0,1 m, blekjord ca 0,05 m, därefter svartbrun morän och sand.	Sand, 0,1–0,15	17	0,2–0,3	område 3		
24	Torv ca 0,05–0,1 m, fläckvis blekjord ca 0,05 m, därefter morän och sand.	Sand, 0,1–0,15	22	0,2	område 3		
25	Torv ca 0,05–0,1 m, fläckvis blekjord ca 0,05 m, därefter morän och sand.	Sand, 0,1–0,15	14	0,2–0,3	område 3		

26	Torv ca 0,05–0,1 m. Morän-grov sand, sten ca 0,05–0,1. I västra halvan håll	Morän, ljusbrun	16	0,2	område 4		
27	Torv ca 0,05–0,1 m. Troligen i gammalt stenbrott, men inga borrhår kunde ses. Humus - svartbrun, fet med mycket skräp; tegel, järn, glas, flintgods, mineralflaska (tidigt 1900-t). Morän	Häll	9	0,3–0,4	område 4		
28	Torv ca 0,05–0,1 m. Lika mycket skräpigt som S 27.	Ej grävd i botten	18	0,1	område 4		Fiberkabel markerad ca 1,5 m Ö, schaktning avbröts pga. trolig ledning som ej var markerad men gav utslag på metalledetektor.
29	Torv ca 0,05–0,1 m, ljusbrun morän. Samma skräp som i S27.	Morän	12	0,2	område 4		
30	Torv ca 0,05–0,1 m. Morän-grov sand, sten ca 0,05–0,1. I västra halvan håll	Häll och mörkbrun morän	15	0,1–0,2	område 4		

Bilaga 2. Fotolista och kontaktkarta

Bildnr.	Motiv	Sett från
7472	Område 1	SV
7473	Område 1, schakt 1	NV
7474	Område 1, schakt 2	NV
7475–76	Område 1, schakt 3	NV
7478	Område 1, schakt 3	SV
7480	Område 1, yta med äldre väg. Innan schakt	V
7481–82	Område 1, yta med äldre väg. Sten i kanten. Innan schakt	SV
7485–86	Område 1, schakt 4	VSV
7487, 7489	Område 1, blockigt i mellandelen	Ö, SV
7490	Område 1, schakt 5	SV
7493	Område 1, schakt 6	SV
7494	Stenkonstruktion, sentida	V
7496	Stenkonstruktion, sentida	SV
7497	Stenkonstruktion, sentida	NÖ
7498	Stenkonstruktion, sentida	SÖ
7499	Pantersnigel	
7500, 7502	Anton plockar sten	SV
7504–11	Koll i stenkonstruktionens SV hörn. Betongbitar fanns i botten.	
7513, 7515	Område 2	Ö
7516–17	Område 2, stora block	N
7520	Område 2, schakt 7	SSÖ
7523	Område 2, schakt 8	SSÖ
7524	Område 2, schakt 9	SÖ
7525, 7527	Område 2, schakt 10	NÖ
7529, 7530	Område 3, schakt 11	S-Ö
7531	Område 3, schakt 12	N
7533	Område 3, schakt 13	NV
7534	Område 3, schakt 14	S
7535	Område 3, schakt 15	Ö
7537	Område 3, schakt 16	Ö
7538	Område 3, schakt 17	SV
7539	Område 3, schakt 18	SSV
7540–41	Område 3, schakt 19	NÖ
7542	Område 3, schakt 20	SÖ
7543	Område 3, schakt 21	SSV
7544	Område 3, schakt 22	ÖSÖ

7545	Område 3, schakt 24	S
7546–48	Område 3, schakt 25	Ö
7549	Område 3, schakt 23	NNÖ
7551–52	Område 3 översikt norra delen. Fin yta.	
7553–62	Område 4, översiktsbilder inom området	
7563	Område 4, schakt 26	V
7564	Område 4, schakt 27	SV
7565	Område 4, schakt 28	SV
7566	Område 4, schakt 29	V
7567	Område 4, schakt 30	V
7568	Område 4, schakt 30. Erik och maskinen	V

DSC_7472.JPG

DSC_7473.JPG

DSC_7474.JPG

DSC_7475.JPG

DSC_7476.JPG

DSC_7478.JPG

DSC_7480.JPG

DSC_7481.JPG

DSC_7482.JPG

DSC_7485.JPG

DSC_7486.JPG

DSC_7487.JPG

DSC_7489.JPG

DSC_7490.JPG

DSC_7493.JPG

DSC_7494.JPG

DSC_7496.JPG

DSC_7497.JPG

DSC_7498.JPG

DSC_7499.JPG

DSC_7500.JPG

DSC_7502.JPG

DSC_7504.JPG

DSC_7506.JPG

DSC_7508.JPG

DSC_7509.JPG

DSC_7510.JPG

DSC_7511.JPG

DSC_7513.JPG

DSC_7515.JPG

DSC_7516.JPG

DSC_7517.JPG

DSC_7520.JPG

DSC_7523.JPG

DSC_7524.JPG

DSC_7525.JPG

DSC_7527.JPG

DSC_7528.JPG

DSC_7530.JPG

DSC_7531.JPG

DSC_7533.JPG

DSC_7534.JPG

DSC_7535.JPG

DSC_7537.JPG

DSC_7538.JPG

DSC_7539.JPG

DSC_7540.JPG

DSC_7541.JPG

DSC_7542.JPG

DSC_7543.JPG

DSC_7544.JPG

DSC_7545.JPG

DSC_7546.JPG

DSC_7548.JPG

DSC_7549.JPG

DSC_7551.JPG

DSC_7552.JPG

DSC_7553.JPG

DSC_7554.JPG

DSC_7555.JPG

DSC_7556.JPG

DSC_7557.JPG

DSC_7558.JPG

DSC_7559.JPG

DSC_7560.JPG

DSC_7562.JPG

DSC_7563.JPG

DSC_7564.JPG

DSC_7565.JPG

DSC_7566.JPG

DSC_7567.JPG

DSC_7568.JPG